

Průmyslový Smíchov 19. století

hodina dějepisu pro SŠ

V 19. století se i v souvislosti s průmyslovou revolucí začala rozrůstat Praha za hranice hradeb, na místa, kde mělo osídlení dosud venkovský charakter. V nových předměstích rostly továrny, obytné domy a další zástavba. Typickým příkladem je Smíchov, který byl na předměstí povýšen roku 1838.

Úkol č. 1

Na Smíchově začaly vznikat velké továrny, jako byly Przi Bramova a Porgesova kartounka, či Bayerlova továrna na porcelán.

Porovnejte obrázky níže a napište, jak zejména továrny (ale i nové obytné domy) změnily charakter místa.

Lept z roku 1830: Pohled na Nové Město, Vyšehrad a Smíchov; Vincenc Morstadt, Josef Šembera; MMP, inv. č. 007196-002; výřez

Fotografie z 80. let 19. století: Smíchov z Kinského zahrady; foto: F. Fridrich; MMP, inv. č. 193636-001; výřez

Úkol č. 2

Praha vstoupila do 19. století ještě jako město obehnané opevněním. Vstup do něj byl možný pouze městskými branami nebo po řece. Původní význam hradeb v 19. století ustupoval. V roce 1860 bylo rozhodnuto o jejich zrušení. (Do té doby byl Smíchov od Prahy oddělen a s městem ho spojovala jen Újezdská brána.)

Zapište, jaké výhody má město s hradbami, a jaké bez nich.

Výhody hradeb:

Nevýhody hradeb:

.....

.....

.....

.....

Úkol č. 3

V souvislosti s využitím elektřiny, vynálezem parního stroje a později spalovacího motoru se začala v Praze, a tím i na Smíchově, rozvíjet doprava, která postupně začala ovlivňovat podobu města. Mimo povozy, kočáry a později vozy koněspřežné dráhy tažené koňmi se začaly v 2. polovině 19. století objevovat další způsoby dopravy.

Zapište čtyři nové způsoby dopravy spojené s 2. pol. 19. stol.:

Úkol č. 4

Zejména u technických staveb se v 19. století začaly používat nové materiály (např. ocel, litina), technologie (např. železné konstrukce) a docházelo k potlačení jejich reprezentativní funkce. Podívejte se na fotografie dvou mostů, které vznikaly v 70. letech 19. století a spojily Smíchov přes Vltavu s dalšími částmi Prahy.

Označte ten, u kterého jsou novinky použity. Proč podle vás byla zvolena zrovna tato nová podoba mostu?

Palackého most po dokončení, zatím bez soch;
foto: K. Maloch, 1878; MMP, inv. č. 000398-001; výřez

Původní železniční most z roku 1872;
foto F. Fridrich; výřez

Úkol č. 5

Shrňte proměny Prahy ve 2. pol. 19. století do tabulky:

Opevnění	
Zástavba	
Doprava a mosty	